

พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร
LEADERSHIP BEHAVIOR OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING
ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOLS IN NORTH KRUNGTHON
GROUP UNDER JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN

อัชริตา ยิ้มสุคนธ์¹
จิตติรัตน์แสงเลิศอุทัย²
นภาเดช บุญเชิดชู³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการ และ 3) วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ กลุ่มตัวอย่างคือ ครูของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 320 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามเขต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย มีค่าความตรงด้านเนื้อหา ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และด้านการบริหารงานวิชาการ เท่ากับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย พฤติกรรมผู้นำที่เน้นการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำที่เน้นงาน และพฤติกรรมผู้นำที่เน้นความสัมพันธ์

2. การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

¹ นักศึกษาปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

³ อาจารย์ที่ปรึกษาช่วย อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

3. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย พฤติกรรมผู้นำที่เน้นการเปลี่ยนแปลง (X_3) และพฤติกรรมผู้นำที่เน้นงาน (X_1) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ (Y_{tot}) โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 62.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมการวิเคราะห์การถดถอย คือ $\hat{Y}_{tot} = 1.23 + 0.13(X_3) + 0.59(X_1)$

คำสำคัญ: พฤติกรรมผู้นำ, ผู้บริหารโรงเรียน, การบริหารงานวิชาการ, กรุงธนเหนือ

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the school administrators' leadership behavior; 2) study the level of academic administration; and 3) analyze the school administrators' leadership behavior affecting academic administration. The research sample was 320 teachers from schools in North Krungthon Group under jurisdiction of Bangkok Metropolitan, derived by proportional stratified random sampling as distributed by district. The research instrument was a questionnaire, constructed by the researcher with IOC content validity between 0.67-1.00. The internal consistency reliability coefficients of leadership behavior and academic administration were 0.98. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression.

The findings of this research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, the school administrators' leadership behavior was at a high level. These aspects were as follows: task-oriented behavior, relations-oriented behavior, and change-oriented behavior.

2. Overall and in specific aspects, the academic administration was at a high level. These aspects were as follows: research for education quality development; curriculum development; measurement, evaluation and credit transfer; learning resource development and promotion, and community promotion for academic strength.

3. The school administrators' leadership behavior in the aspects of change-oriented behavior (X_3) and task-oriented behavior (X_1) together predicted the academic administration (Y_{tot}) at the percentage of 62.90 with statistical significance at .05. The regression equation was $\hat{Y}_{tot} = 1.23 + 0.13 (X_3) + 0.59 (X_1)$.

Keywords: leadership behavior, school administrator, academic administration, North Krungthon

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นกระบวนการจัดการศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์ประกอบด้วยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสิ่งแวดล้อมทางสังคมและเทคโนโลยีก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคลทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้นจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่ามีศักดิ์ศรีมีความสุขบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืนตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทย (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร, 2559: 145)

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงต่อการบริหารและการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจและสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเป็นผู้นำ เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่หรืออำนาจแฝงในการกำหนดพฤติกรรมหรือความรู้สึกของบุคคลอื่น ๆ ให้ยินยอมปฏิบัติตามที่ผู้นำต้องการด้วยความเต็มใจซึ่งพฤติกรรมผู้นำที่แสดงออกมาแต่ละคนแตกต่างกันไปตามบุคลิกของแต่ละคน หน้าที่ของผู้นำมี 3 ประการ 1) ผู้รักษาหรือ ประสานให้สมาชิกในกลุ่มอยู่ร่วมกัน (maintenance of membership) ต้องอยู่ใกล้ชิดกับกลุ่มมีความสัมพันธ์กับคนในกลุ่มและเป็นที่ยอมรับของคนในกลุ่ม ทำให้กลุ่มมีความสามัคคีกลมเกลียวกัน 2) ผู้ปฏิบัติภารกิจของกลุ่มให้บรรลุวัตถุประสงค์ (objective attainment) ต้องมีความรับผิดชอบในกระบวนการทำงานด้วยความมั่นคงและไว้ใจได้และจะต้องทำให้กลุ่มทำงานให้บรรลุเป้าหมาย 3) ผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการติดต่อสัมพันธ์ในกลุ่ม (group interaction facilitation) ปฏิบัติงานในทางที่จะอำนวยความสะดวกให้เกิดการติดต่อสัมพันธ์และปฏิบัติกันด้วยดีของสมาชิกในกลุ่มการติดต่อสื่อสารที่ดีเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในการช่วยให้หน้าที่นี้บรรลุเป้าประสงค์ (นพพงษ์ บุญจิตราดุล, 2554: 95) พฤติกรรมผู้นำนั้นเป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงออกอย่างเห็นได้ชัดเจนที่มีผลต่อผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงานที่มีเป้าประสงค์และทิศทางเดียวกันและจากการศึกษาพฤติกรรมผู้นำพบว่าพฤติกรรมผู้นำนั้นเน้นที่พฤติกรรมของผู้นำที่แสดงออกอย่างถาวรหรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้นำที่มีประสิทธิภาพหรือไม่มีประสิทธิภาพนั้นไม่ได้ต่างกันที่คุณลักษณะแต่จะต่างกันที่วิธีการปฏิบัติของผู้นำที่แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ โดยพฤติกรรมนั้นถูกสร้างขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะหยุดก็ต่อเมื่อแรงขับถูกขจัดออกไป (บังอร สาครลาไคล, 2550: 33)

เพื่อส่งเสริมให้พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนาบุคลากรและเพื่อให้การบริหารงานบุคคลเป็นไปได้อย่างดีจึงนำทฤษฎีพฤติกรรมผู้นำของ Yukl (2006: 69) ประกอบด้วย 1) พฤติกรรมผู้นำที่เน้นงาน 2) พฤติกรรมผู้นำที่เน้นความสัมพันธ์ และ 3) พฤติกรรมผู้นำที่เน้นการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเมื่อได้ทำการประเมินแล้วจะทำให้ทราบถึงพฤติกรรมผู้นำที่ส่งเสริมการทำงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทสามัญศึกษาของกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย เป้าหมายการจัดทำและ พัฒนาแผนการศึกษาของกรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาในระบบอย่างมีประสิทธิภาพภาพส่งเสริม มาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มาใช้ในการบริหารการจัดการและการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา 2) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 3) ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ 5) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการเพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ กรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. 2559 และแผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ 20 ปี ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2556-2560) ทั้งนี้เพราะกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางเครือข่ายสารสนเทศด้านการศึกษา ส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาอย่างต่อเนื่องสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร แบ่งส่วนราชการภายในเป็น 7 ส่วนราชการ ประกอบด้วย สำนักงานเลขาธิการ กองการเจ้าหน้าที่ กองคลัง หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานยุทธศาสตร์ การศึกษา กองเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน และกองพัฒนาข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร มีอัตรา กำล้าง 348 ตำแหน่ง มีบุคลากรครองตำแหน่งในปัจจุบัน จำนวน 327 ตำแหน่ง จำแนกเป็นข้าราชการ สสามัญ 271 ตำแหน่ง ข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร (ศึกษานิเทศก์) 56 ตำแหน่ง สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครมีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน ของกรุงเทพมหานครโดยมีโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 438 โรงเรียนกระจายในพื้นที่ 50 สำนักงานเขต มีนักเรียน 295,102 คน แบ่งเป็นระดับอนุบาลศึกษาจำนวน 50,051 คน ระดับ ประถมศึกษา จำนวน 208,547 คน มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 33,550 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2,954 คน นักเรียนเรียนร่วม (เด็กพิเศษ) จำนวน 3,189 คน ครูจำนวน 14,647 คน โรงเรียน ที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 432 แห่ง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 108 แห่ง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 9 แห่ง เปิดสอนเฉพาะชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1-6 จำนวน 6 โรงเรียน และโรงเรียนที่เปิดการจัดการศึกษาพิเศษ (เรียนร่วม) จำนวน 115 โรงเรียน (ข้อมูล ณ 10 มิถุนายน 2558) (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2559: 1)

สำหรับผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) ทั่วทุกเขตกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงเทพมหานครเหนือมี 8 เขต 91 โรงเรียน พบว่าโรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยจาก

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติทุกกลุ่มสาระ มี 9 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 8.19 ของโรงเรียนทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์บริบทพบว่า ครูมีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากการสอนเป็นจำนวนมากทำให้กระทบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน บุคลากรมีการโยกย้ายทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่องและมีนักเรียนที่ไม่ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ และนักเรียนที่ไม่มีสัญชาติไทยมาเข้าเรียนในกรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมาก ทำให้ยากต่อการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาผลการทดสอบระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้น ป.6 จำนวน 8 รายวิชา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ จำนวน 3 รายวิชา ซึ่งเป็นรายวิชาหลัก ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ส่วนระดับชั้น ม.3 มีคะแนนน้อยกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ จำนวน 6 รายวิชา ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร ต้องมีพฤติกรรมผู้นำในการพัฒนาองค์กรต้องสามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา ซึ่งได้แก่ การวางแผนพัฒนาบุคลากรซึ่งในภาพรวมยังไม่ชัดเจนทำให้เกิดความซ้ำซ้อน การประสานระหว่างสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตและโรงเรียนมีความล่าช้า โครงสร้างในการบริหารงานไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน และบุคลากรมีการโยกย้าย ทำให้เขตในกลุ่มกรุงเทพมหานครแตกต่างจากเขตอื่น

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครให้สอดคล้องกับการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาส่งเสริมผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรการวิจัย

1. ตัวแปรต้น คือ พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย พฤติกรรมผู้นำที่เน้นงาน พฤติกรรมผู้นำที่เน้นความสัมพันธ์ และพฤติกรรมผู้นำที่เน้นการเปลี่ยนแปลง
2. ตัวแปรตาม คือ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ 5) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

โดยผู้วิจัยได้นำเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น

พฤติกรรมผู้นำ

1. พฤติกรรมผู้นำที่เน้นงาน
2. พฤติกรรมผู้นำที่เน้นความสัมพันธ์
3. พฤติกรรมผู้นำที่เน้นการเปลี่ยนแปลง

ตัวแปรตาม

การบริหารงานวิชาการ

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
2. ด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
5. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

สมมุติฐานการวิจัย

พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย พฤติกรรมผู้นำที่เน้นงาน พฤติกรรมผู้นำที่เน้นความสัมพันธ์ และพฤติกรรมผู้นำที่เน้นการเปลี่ยนแปลงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำจำกัดความตัวแปรการวิจัย

1. พฤติกรรมผู้นำ หมายถึง ลักษณะของการกระทำของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานครที่แสดงออกมาเพื่อชักจูงบุคคลให้ทำงานร่วมกันได้เป็นพฤติกรรมที่แสดงหรือปรากฏออกมาเพื่อให้งานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้พฤติกรรมผู้นำที่แสดงออกมานั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างมาเกื้อหนุนให้เกิดขึ้น และสามารถพัฒนาให้มีประสิทธิภาพได้ประกอบด้วย

1.1 พฤติกรรมผู้นำที่เน้นงาน หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครที่แสดงออกมาให้เห็นว่ามุ่งเน้นในการทำงานเพื่อส่งเสริมการทำงานขององค์การให้มีประสิทธิภาพให้ความสำคัญในการมอบหมายงานอย่างเป็นระบบโดยมีการวางแผนการจัดการมี การกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน การติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานและมีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อองค์การ

1.2 พฤติกรรมผู้นำที่เน้นความสัมพันธ์ หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครที่แสดงออกให้เห็นถึงการสนับสนุนและทำให้กำลังใจการให้ความสำคัญกับบุคคล ในการดำเนินงานมีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน แสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ในตัวบุคคล ให้คำปรึกษาและช่วยในการตัดสินใจในการทำงาน และให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่มีความขัดแย้งเพื่อให้เกิดการทำงานเป็นทีมและทำงานร่วมกันในองค์การ

1.3 พฤติกรรมผู้นำที่เน้นการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครที่สามารถวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายในองค์การมากำหนดทิศทางขององค์การและมีวิสัยทัศน์ที่ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมและกลยุทธ์ใหม่ ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันมีการยกย่องให้ขวัญกำลังใจต่อผู้ปฏิบัติงานสามารถสร้างความน่าเชื่อถือเป็นที่ยอมรับกับองค์การและบุคคลภายนอก

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง ผลการจัดการกระบวนการดำเนินงานของผู้บริหารกลุ่ม กรุงเทพมหานครในด้านการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดขอขยายการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจากการสังเคราะห์โดยการจัดกลุ่มของผู้ศึกษาวิจัยประกอบด้วย

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การพัฒนาแม่บทหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับผู้เรียน ซึ่งเป็นงานวิชาการที่มีการวางแผนร่วมกัน โดยให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น รวมถึงมีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

2.2 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การวัดคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งในการประเมินระดับชั้นเรียน การประเมินผลระดับโรงเรียน การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการประเมินผลระดับชาติ การวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ใช้ในการเทียบโอนเพื่อใช้ในการเรียนในโรงเรียนอื่นต่อไป เพราะเป็นข้อมูลสำคัญของนักเรียนซึ่งครูและผู้บริหารใช้สำหรับบันทึกติดตามผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้

2.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สามารถพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน ทำการวิจัยให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางการแก้ไขทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูได้ทราบข้อเท็จจริง ซึ่งนำมาปรับปรุงหรือพัฒนาภารกิจที่รับผิดชอบให้ดียิ่งขึ้นและมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนางานวิชาการพัฒนาวิชาชีพทำให้เกิดกระบวนการทำงานหรือเทคนิคการทำงานใหม่ ๆ มีการนิเทศ ติดตามการทำวิจัยเพื่อทำให้การปฏิบัติงานในฐานะครูหรือผู้บริหารมีประสิทธิภาพสูงขึ้นตามลำดับ

2.4 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการให้มีความรู้ข่าวสารสารสนเทศต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียนรวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีความทันสมัยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้มีวัสดุสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนบุคคลและสถานที่ต่าง ๆ ที่ทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ทั้งนี้ควรฝึกอบรมครู

ให้มีความรู้ในการใช้สื่อและซ่อมแซมสื่อได้ สิ่งสำคัญคือ ควรมีบุคลากรรับผิดชอบในการจัดหาและให้บริการสื่ออย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษามีส่วนร่วมกับชุมชน ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าของงานวิชาการทำให้แรงจูงใจ สรรหาทรัพยากรที่จำเป็นตลอดจนร่วมมือกับชุมชนสร้างกฎระเบียบเพื่อสนับสนุนด้านวิชาการ

3. กลุ่มกรุงเทพมหานคร หมายถึง การแบ่งเขตบริหารงานของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย เขตคลองสาน เขตบางพลัด เขตธนบุรี เขตจอมทอง เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตตลิ่งชัน และเขตทวีวัฒนา มีโรงเรียนในกลุ่มทั้งหมด 88 โรงเรียน และจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ทั้งหมด 1,833 คน

วิธีดำเนินการ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research)

ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ข้าราชการครูในโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,833 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้มาโดยวิธีกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งหมด จำนวน 1,833 คน โดยเทียบกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970: 608 อ้างถึงใน จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย, 2557: 124) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) กระจายตามสำนักงานเขต ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 320 คน ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สำนักงานเขตธนบุรี	242	42
สำนักงานเขตคลองสาน	184	32
สำนักงานเขตบางกอกใหญ่	93	16
สำนักงานเขตบางกอกน้อย	211	37
สำนักงานเขตตลิ่งชัน	271	47
สำนักงานเขตบางพลัด	174	30
สำนักงานเขตจอมทอง	397	70
สำนักงานเขตทวีวัฒนา	261	46
รวม	1,833	320

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถามประกอบด้วยสองส่วน คือ 1) แบบสอบถามพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามค่านิยมศัพท์ตัวแปร โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และพิจารณาเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 0.67 และ 1.00 ได้ข้อกระทงคำถาม ด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 ข้อ และการบริหารงานวิชาการ จำนวน 45 ข้อ จากนั้นหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของแบบสอบถามพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 320 ฉบับ พร้อมหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มกรุงธนเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายโดยผู้วิจัยนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ขอบเขตค่าเฉลี่ยตามแนวความคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2556: 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับที่มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับที่มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับที่ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับที่น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับที่น้อยที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานครใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.59) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการจัดให้มีพฤติกรรมผู้นำที่เน้นการเปลี่ยนแปลงอยู่ในลำดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.61) รองลงมาคือ พฤติกรรมผู้นำที่เน้นงาน ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.61) และพฤติกรรมผู้นำที่เน้นความสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.64) ตามลำดับดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
ของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

(n = 320)

พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. พฤติกรรมผู้นำที่เน้นงาน	4.21	0.61	มาก	2
2. พฤติกรรมผู้นำที่เน้นความสัมพันธ์	4.21	0.64	มาก	3
3. พฤติกรรมผู้นำที่เน้นการเปลี่ยนแปลง	4.22	0.61	มาก	1
รวม	4.21	0.59	มาก	

**ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาของโรงเรียน
กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร**

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอยู่ในลำดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.59) รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.54) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.58) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.61) และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

(n = 320)

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.33	0.54	มาก	2
2. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผล การเรียน	4.32	0.58	มาก	3
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.35	0.59	มาก	1
4. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.25	0.61	มาก	4
5. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.19	0.65	มาก	5
รวม	4.29	0.54	มาก	

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร

พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย พฤติกรรมผู้นำที่เน้นการเปลี่ยนแปลง (X_3) และพฤติกรรมผู้นำที่เน้นงาน (X_1) เป็นตัวแปรที่ได้รับความเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความผันแปรของระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร (Y_{tot}) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.629 ซึ่งแสดงว่า พฤติกรรมผู้นำที่เน้นการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมผู้นำที่เน้นงานส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 62.90 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{tot} = 1.23 + 0.13(X_3) + 0.59(X_1)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{tot} = 0.15 (Z_3) + 0.66 (Z_1)$$

ดังปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร

(n = 320)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	2	59.52	29.73	268.53*	.00
Residual	317	35.14	0.11		
Total	319	94.66			

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SE _b	t	Sig.
ค่าคงที่	1.23		0.14	9.12*	.00
พฤติกรรมผู้นำที่เน้นการเปลี่ยนแปลง(X_3)	0.13	0.15	0.06	2.09*	.04
พฤติกรรมผู้นำที่เน้นงาน (X_1)	0.59	0.66	0.06	9.34*	.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

R = 0.793 R² = 0.629 SEE. = 0.332

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมผู้นำที่เน้นการเปลี่ยนแปลงอยู่ในลำดับสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำที่เน้นงานและพฤติกรรมผู้นำที่เน้นความสัมพันธ์ ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจาก พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นนโยบายหลักของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย ส่งเสริมให้มีสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยต่อสถานศึกษาได้มีโครงการการผลิตบทเรียน Application ด้านทักษะชีวิตสำหรับ เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา โครงการเช่าระบบและพัฒนาห้องคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้โครงการจัดทำระบบการเรียนรู้อาเซียนสู่มาตรฐานสากล และโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยนวัตกรรมการเรียนรู้แนวใหม่เพื่อพัฒนาศักยภาพ ด้านการสื่อสารอย่างเหมาะสม ผู้บริหารสามารถสร้างภาพลักษณ์ของสถานศึกษาเป็นที่ยอมรับต่อชุมชนและสร้างวิสัยทัศน์ที่ตรงตามศักยภาพของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการสร้างความเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครูกรุงเทพมหานครก่อนแต่งตั้งให้มีหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะชำนาญการพิเศษและวิทยฐานะเชี่ยวชาญให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของจิรพัฒน์ แจ่มนิล (2550: 10) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่แสดงให้เห็นในการจัดการหรือการทำงานที่เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติสูงขึ้น กว่าความพยายามที่คาดหวัง พัฒนาขีดความสามารถ และประสิทธิภาพไปสู่ระดับที่สูงขึ้น โดยผู้บริหารแสดงบทบาททำให้ผู้ร่วมงานรู้สึกไว้วางใจ ตระหนักรู้ภารกิจและวิสัยทัศน์ มีความจงรักภักดีและเป็นข้อจูงใจให้ผู้ร่วมงานมองไกลเกินกว่าความสนใจของตน ซึ่งจะนำไปสู่ประโยชน์ขององค์การ สอดคล้องกับแนวคิดของศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ และธนวรรษ ตั้งสินทรัพย์ศิริ (2550: 196) ได้กล่าวถึงผู้นำ (leader) เป็นบุคคลที่ทำให้องค์การประสบความสำเร็จและบรรลุผลสำเร็จโดยใช้อิทธิพลจูงใจผู้อื่นให้ปฏิบัติตาม นอกจากนั้นแล้วผู้นำยังมีส่วนทำให้เกิดวิสัยทัศน์ขององค์การและพนักงานรวมทั้งผู้นำที่สามารถใช้อำนาจอิทธิพลต่าง ๆ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมเพื่อนำกลุ่มประกอบกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรุจิรัตน์ นาคะรัมย์ (2554: 90) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี

เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการกระตุ้นปัญญา ด้านการใช้รางวัลตามสถานการณ์ และด้านการบริหารแบบวางเฉย สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ชัย นรสาร (2553: 51) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนด้านการมุ่งการเปลี่ยนแปลง ด้านการมุ่งงาน และด้านการมุ่งความสัมพันธ์ ตามลำดับ ส่วนครูมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนด้านการมุ่งงาน ด้านการมุ่งความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลง ตามลำดับ พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพรเทพ ทศนสุวรรณ (2553: 108) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้การมีความคิดริเริ่มการพัฒนาทักษะทางสังคมการประสานงาน การยอมรับนับถือ การปรับปรุงแก้ไข การโน้มน้าวจิตใจ และการให้ความช่วยเหลือ ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบทบาทที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการพัฒนาองค์การไปในทิศทางที่เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่นวัตกรรมที่ทันสมัยส่งเสริมให้องค์การมีประสิทธิภาพ ผู้นำต้องมีทักษะกระบวนการมีวิสัยทัศน์กลยุทธ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถโน้มน้าวจิตใจในการทำงานร่วมกันอย่างเต็มศักยภาพ เป็นที่ยอมรับและมีความน่าเชื่อถือ

2. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการมีระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ลำดับแรก คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษารองลงมา ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนครูในการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้ครูมีสื่อการสอน เทคนิคการสอน มีเทคโนโลยีและการประเมินผลที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนักเรียน มีการพัฒนาหลักสูตรและจัดให้มีหลักสูตรพิเศษที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม สถานศึกษาจึงส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

และสนับสนุนให้ครูศึกษาวិเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ควบคู่กันที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 2) ได้กล่าวถึงการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาสมรรถภาพครูให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการปฏิบัติหน้าที่โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) มาตรา 24 (5) ให้สถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถใช้การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มาตรา 30 ให้สถานศึกษา ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยมีครูเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่จะค้นหาคำตอบเพื่อการแก้ปัญหาต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554: 113) ได้กล่าวว่า การวิจัยเป็นวิธีการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นระบบและระเบียบเป็นแนวคิดที่นักวิจัยหันมาสนใจในงานวิจัย ใช้งานวิจัยเป็นเครื่องมือในการทำงาน คือต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนต้องการพัฒนาไปทางไหนอย่างไร มีองค์ประกอบอะไรบ้าง เก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นระบบแล้วจึงเขียนรายงานออกมาให้เห็นความเคลื่อนไหวในการทำงาน ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง ข้อมูลเหล่านั้นถ้าเป็นระบบจะเข้าสู่กระบวนการของการวิจัยและพัฒนาได้ การวิจัยมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการดำเนินการกิจการของสถานศึกษา ทั้งภารกิจจัดการศึกษาและภารกิจด้านการบริหารจัดการหลายประการ สอดคล้องกับแนวคิดของจันทรานี สงวนนาม (2553: 157) ได้กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่น่าเชื่อถือและเป็นระบบในการแสวงหาคำตอบเพราะเป็นการคิดค้นและพัฒนาที่เป็นการแก้ปัญหา (problem solving) ในสภาพการณ์ที่เป็นจริงในชั้นเรียนเป็นกระบวนการเรียนรู้เชิงวิทยาศาสตร์ที่มีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การแสวงหาคำตอบจากปัญหาและข้อสงสัยของครูเป็นการคิดพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของวันแต้จ มีชัย (2554: 94) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศและวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตามลำดับ อันดับสุดท้ายคือด้านงานนิเทศการศึกษา ส่วนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ตามลำดับ อันดับสุดท้ายคือ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร ยอดจักร (2555: 88) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของสนธิ สถาพร (2558: 189) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการอยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา รองลงมา คือ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริญาพร มุกดา, จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย และธีรวิทย์ ธาดาตันติโชค (2560: 109-126) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตรงานด้านการนิเทศการสอน งานด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการจัดการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจหลักในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีการส่งเสริมการบริหารการศึกษาและการบริหารโรงเรียนโดยพัฒนาหลักสูตรและจัดให้มีหลักสูตรพิเศษที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม สิ่งสำคัญต้องมีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีการพัฒนาหลักสูตรและการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้และแหล่งค้นคว้าที่หลากหลาย สนับสนุนให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเกิดความหลากหลายต่อเนื่อง ร่วมสร้างประสบการณ์ตรงซึ่งเปิดโอกาสให้เด็กไทยได้เรียนรู้ และปฏิบัติจริงเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้

3. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร เรียงตามอิทธิพลจากมากไปน้อย คือ 1) พฤติกรรมผู้นำที่เน้นการเปลี่ยนแปลง และ 2) พฤติกรรมผู้นำที่เน้นงาน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และสามารถร่วมกันทำนายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 62.90 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเป็นผู้นำเพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ ซึ่งพฤติกรรม

ผู้นำที่แสดงออกมาแต่ละคนแตกต่างกันไปตามบุคลิก โอกาส และสถานการณ์ พฤติกรรมของผู้นำที่แสดงออกมานั้นเป็นที่ยอมรับ สามารถโน้มน้าวใจให้บุคคลากรทำหน้าที่ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของนพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2554: 95) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้นำมี 3 ประการ ได้แก่ 1) ผู้รักษาหรือประสานให้สมาชิกในกลุ่มอยู่ร่วมกัน (maintenance of membership) จะตั้งอยู่ใกล้ชิดกับกลุ่มมีความสัมพันธ์กับคนในกลุ่มและเป็นที่ยอมรับของคนในกลุ่มทำให้กลุ่มมีความสามัคคีกลมเกลียวกัน 2) ผู้ปฏิบัติภารกิจของกลุ่มให้บรรลุวัตถุประสงค์ (objective attainment) จะต้องมีความรับผิดชอบในกระบวนการทำงานด้วยความมั่นคงและเข้าใจได้และทำให้กลุ่มทำงานให้บรรลุเป้าหมาย 3) ผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการติดต่อสัมพันธ์ในกลุ่ม (group interaction facilitation) จะปฏิบัติงานในทางที่จะอำนวยความสะดวกให้เกิดการติดต่อสัมพันธ์และปฏิบัติกันด้วยดีของสมาชิกในกลุ่ม การติดต่อสื่อสารที่ดีเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในการช่วยให้หน้าที่นี้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของบิงอร์ สาคลาโคล (2550: 33) กล่าวว่าไว้ว่าพฤติกรรมผู้นำนั้นเป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงออกอย่างเห็นได้ชัดเจนที่มีผลต่อผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงาน ที่มีเป้าหมายและทิศทางเดียวกันและจากการศึกษาพฤติกรรมผู้นำพบว่าพฤติกรรมผู้นำนั้นเน้นที่พฤติกรรมของผู้นำที่แสดงออกอย่างถาวร หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้นำที่มีประสิทธิผลหรือไม่มีประสิทธิผลนั้นไม่ได้ต่างกันที่คุณลักษณะ แต่จะต่างกันที่วิธีการปฏิบัติของผู้นำที่แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ โดยพฤติกรรมนั้นถูกสร้างขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะหยุดก็ต่อเมื่อแรงขับถูกจัดออกไป และสอดคล้องกับแนวความคิดของพรเทพ ทิศนสุวรรณ (2553: 17) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมผู้นำเป็นพลังที่สำคัญในการที่จะนำองค์การไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้พฤติกรรมผู้นำทำให้เกิดความพึงพอใจและความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การ พฤติกรรมผู้นำล้วนมีอิทธิพลต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลและต่อองค์การในการกำกับดูแลการทำงาน ผู้นำจึงเป็นผู้ให้คำแนะนำและควบคุมกิจกรรมตั้งแต่เบื้องต้นขององค์การ ผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของสถานศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่การทำงานให้บรรลุถึงจุดหมายขององค์การที่กำหนดไว้ผู้นำจึงต้องมีความสามารถในการใช้อำนาจให้เกิดประสิทธิผล มีความสามารถในการชักจูงใจบุคคลทุกระดับทุกสถานการณ์ และที่สำคัญผู้นำต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าต่าง ๆ ได้ดีผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้นำในองค์การจึงต้องมีความสามารถในการแสดงพฤติกรรมผู้นำสอดคล้องกับงานวิจัยของบิงอร์ สาคลาโคล (2550: 110) ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททศสงคราม ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารด้านผู้กระตุ้นและสื่อสารส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททศสงครามโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการทำนายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานโดยภาพรวมเท่ากับ 0.909 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายเท่ากับ 0.827 ซึ่งหมายความว่าผู้กระตุ้นและผู้สื่อสารสามารถทำนายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

โดยภาพรวมได้ถึงร้อยละ 82.70 สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริญาพร มุกดา, จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย และธีรวิฑู ธาดาตันติโชค (2560: 109-126) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การบริหารจัดการ การวางแผนงานวิชาการ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการและการนิเทศ ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 85 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ การเป็นผู้นำที่จะพัฒนาองค์การไปยังเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่สอดคล้องกับผังยุทธศาสตร์ด้านที่ 7 เมืองที่ให้โอกาสทางการศึกษาสำหรับทุกคนเป็นแผนปฏิบัติการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. 2560 มหานครแห่งการเรียนรู้การพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ด้านการเรียนการสอน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สนับสนุนครูในการจัดการเรียนการสอน ครูมีสื่อการสอน เทคโนโลยี เทคนิคการสอน และการประเมินผลที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนักเรียน การสนับสนุนนักเรียนเสริมสร้างประสบการณ์และค่านิยมให้กับนักเรียนที่มีความสามารถให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเด็กที่ประสบปัญหาด้านการเรียน สร้างภาพลักษณ์เป็นที่ยอมรับต่อชุมชน สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการสร้างความเปลี่ยนแปลงให้ครูเกิดการเรียนรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านพฤติกรรมผู้นำที่เน้นความสัมพันธ์ และพฤติกรรมผู้นำที่เน้นงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีพฤติกรรมที่ให้ความสำคัญสัมพันธ์ต่อบุคลากรและความสำคัญกับงานโดยมีความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จและให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาในเรื่องที่มีความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนางานวิชาการโดยส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการให้ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาภาครัฐและเอกชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางเทคนิคทักษะทางวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านพฤติกรรมผู้นำที่เน้นการเปลี่ยนแปลง และด้านพฤติกรรมผู้นำที่เน้นงาน เป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีพฤติกรรมผู้นำ โดยส่งเสริมการทำงาน

ของบุคลากร มีการกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ในการทำงานมีการบริหารงานวิชาการที่สอดคล้องกับสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ศึกษาด้านพฤติกรรมผู้นำที่เน้นความสัมพันธ์

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร และศึกษาด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

สรุป

พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน และพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) พฤติกรรมผู้นำที่เน้นการเปลี่ยนแปลง และ 2) พฤติกรรมผู้นำที่เน้นงาน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานวิจัยนี้พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมผู้นำที่เน้นการเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมผู้นำที่เน้นงาน ทำนายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 62.90

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2551). **แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ: ที.เอส. บี.โปรดักส์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่3). นนทบุรี: บั๊คพอยท์.
- จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. (2554). **การวิจัยทางการศึกษา**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- จิรพัฒน์ แจ่มนิล. (2550). **การศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของครูและผู้บริหาร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ณรงค์ชัย นรสาร. (2553). **พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2554). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: อนงค์ศิลป์การพิมพ์.
- บังอร สาคลาไคล. (2550). **พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พรเทพ ทศน์สุวรรณ. (2553). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- รุจิรัตน์ นาคะรัมย์ะ. (2554). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2554). **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** (พิมพ์ครั้งที่ 5). สงขลา: นำศิลป์.
- วันแดง มีชัย. (2554). **ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิเชียร ยอดจักร. (2555). **การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1**. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ และธนวรรษ ตั้งสินทรัพย์ศิริ. (2550). **การจัดการและพฤติกรรมองค์การ**. กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์ม และไซเท็กซ์.
- สนธิ สถาพร. (2558). **การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2559). **แผนปฏิบัติการราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2560**.
กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล. (2559). **แผนปฏิบัติการราชการกรุงเทพมหานครประจำปี 2560**.
กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- สิริญาพร มุกดา, จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย และธีรวิฑู ธาดาตันติโชค. (2560, มกราคม-มิถุนายน).
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. **วารสาร
สังคมศาสตร์วิจัย**, 8 (1), 109-126.
- Yukl, G. (2006). **Leadership in organization** (6th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.